

ΕΥΤΕΡΠΗ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ

[Άγνωστος συγγραφέας]

Το ρόδον που μοσχοβολά δεν μοιάζει στο χορτάρι

Δραματική πράξις

Μετάφραση: Γ. Χ. Ζ. [Γεώργιος Χ. Ζαλοκώστας]

Ευτέρπη, Αθήνα

τμ. 8, τχ. 54 (1 Ιανουαρίου 1855), σ. 132-138

ΤΟ ΡΟΔΟΝ ΠΟΥ ΜΟΣΧΟΒΟΛΑ ΔΕΝ ΜΟΙΑΖΕΙ ΣΤΟ ΧΟΡΤΑΡΙ.

ΔΡΑΜΑΤΙΚΗ ΠΡΑΞΙΣ.

ΠΡΟΣΩΠΑ.

Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΒΟΗΜΙΑΣ.

Ο ΜΕΓΑΣ ΔΟΥΞ ΟΣΚΑΡ,

Ο ΚΟΜΗΣ ΦΟΥΛΓΩΡ, *Σύμβουλος αὐτοῦ.*

ΚΑΝΔΙΟΣ,

Η ΒΑΣΙΛΟΠΑΙΣ ΡΟΣΜΙΝΔΠ.

ΚΑΝΕΛΛΑ, *θεράπαινα αὐτῆς.*

ΤΟΠΑΖΗΣ, *γελωτοποιὸς τοῦ βασιλέως.*

Ἡ σκηνὴ εἰς ἓνα τῶν ἑπτὰ πύργων τοῦ βασι-
λέως τῆς Βοημίας.

ΣΚΗΝΗ Α΄.

Τὸ Βασιλικὸν δωμάτιον.

Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΒΟΗΜΙΑΣ, Ο ΜΕΓΑΣ

ΔΟΥΞ ΟΣΚΑΡ.

Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ.

Ἐπαναλαμβάνω ὅ,τι εἶπον εἰς τὸν κόμητα Φούλ-
γωρ, σύμβουλον καὶ πρέσβυν σας· τοῦ Κράτους τὰ

συμφέροντα, ὁ οἰκιακὸς σύνδεσμος, ἡ ἐπιθυμία μου, τὰ πάντα ἀποτελοῦσι τὸ συνοικέσιον ἀναγκαῖον καὶ ἡ θυγάτηρ μου Ῥοσμίνδῃ εἶναι μνηστὴ σὰς.

ΟΣΚΑΡ.

Νὰ ἡσυχάσω λοιπόν . . .

Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ.

Νὰ ὑποθέσετε ὅτι ἔχετε εἰς χεῖρας καὶ τὸ δακτυλίδιον τοῦ ἀρράβωνος, διότι ἡ κόρη μου δὲν ἔχει ἄλλην θέλησιν ἢ τὴν θέλησίν μου.

Τοπάζης προκύπτων τὴν κεφαλὴν εἰς τὸ παράθυρον.

Στοιχηματίζω καὶ βάνω τὸν σκοῦφόν μου ἀντὶ ἐνὸς βασιλικοῦ στέμματος, ὅτι εἶναι ἀλήθεια, διότι ὁ πατὴρ φροντίζει πάντοτε νὰ ἐπιθυμῇ ὅ,τι μόνον ἐπιθυμεῖ καὶ θέλει ἡ κόρη του.

ΟΣΚΑΡ.

Τί λέγει ;

Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ.

Μὴ τὸν ἀκούης, εἶναι ὁ γελωτοποιὸς μου, καλὸς τις ἄνθρωπος ὅστις ἐλέπει τὸν καπνὸν τῆς πίπας μου, καὶ θαρρῆει ὅτι εἶναι οὐρὰ κομήτου. Μὴ ἀνησυχῆς, ἄρχων Ὁσκάρ Τὸ Μέγα Δουκάτον σὰς Γλάσβουρχάουζεν, τὸ γειτνιαζὸν εἰς τὰ συνορά μου διὰ τοῦ συνοικεσίου τούτου στρογγυλεῖ τὸ Κράτος μου.

ΟΣΚΑΡ.

Ναί, τὸ συνοικέσιον μαγαλύνει τὰ κτήματά μου.

ΤΟΡΑΖΗΣ.

Ὁ γέρων λέγει λευκὸν, ὁ νέος μαῦρον, καὶ οἱ δύο συνεννοοῦνται· οὕτως εἶναι ὁ κόσμος !

Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ.

Ἐὰν δὲν μάσης τὴν γλῶσσάν σου, τρελλὲ θεοκατάρατε, θὰ διατάξω νὰ σοῦ μετρήσωσιν εἰς τὴν βράχην παρὰ μίαν τεσσαράκοντα.

ΤΟΠΑΖΗΣ.

Πῶς ; θυμόνει ὁ βασιλεὺς ; ὅταν ὁ γελωτοποιὸς γελά ; τίς εἶναι ὁ τρελλότερος ; Μεγαλειότατε, παραχωρῶ εἰς τὴν μεγαλειότητά σας τὸ σκῆπτρόν μου.

(Τοῦ ρίπτει εἰς τὰ γόνατα ἐν καλὰμιον, γίνεται εἰς τὸν ἐξώστην καὶ σκαλόρωρ εἰς ἐν δένδρον γίνεται ἀφανής.)

ΟΣΚΑΡ.

Διατί τρέφετε εἰς τὰ ἀνάκτορα ἕνα τοιοῦτον παλαιάνθρωπον ; ἔάν ἦτον εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ πατρὸς μου, συμφορὰ εἰς τὴν βράχιν του !

Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ

Πᾶ ! μὲ δαιμονίζει ὅλην τὴν ἡμέραν, καὶ τοῦτο μὲ διασκεδάζει. Ἀλλ' ἐπανέλθωμεν εἰς τὸ θέμα μας, θέμα πολιτικόν· τί μᾶς ἐμποδίζει νὰ κλείσωμεν τὰς συμφωνίας μας ; Δίδω εἰς τὴν θυγατέρα μου ἕνα τῶν ἐπτὰ πύργων μου.

ΟΣΚΑΡ.

Ἡ προῖξ εἶναι γενναία καὶ ἀξία μεγάλου βασιλέως, ἀλλ' ἐπιτρέψατέ μοι μίαν ἐρώτησιν, μεγαλειότατε. Ἡ βασιλόπαις Ῥοσμίνδῃ μήπως καλοβλέπει τινὰ τῶν εὐγενῶν ; Εἶμαι μὲν φιλόσοφος, θέλω ὅμως νὰ νυμφευθῶ.

Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ.

Ἀναμφιβόλως ; ὅταν ἀρχίξῃ ὁ γάμος, ἡ φιλοσοφία τελειώνει, καὶ ὅμως μὴ φοβεῖσθε· ἡ κόρη μου ἀνετράφη εἰς τὸ γυναικεῖον Μοναστήριον τῆς Σωτηρίας, ὅπου ἔχει δύο θείας. Σὰς ὀρκίζομαι δὲ ὅτι οὐδέποτε ἐχόρευσε, δεικνύουσα προτίμησιν ἢ εἰς τοῦτον ἢ εἰς ἐκεῖνον.

ΟΣΚΑΡ.

Καὶ ὅμως ὁ κόμης Φουλγῶρ μοι εἶπεν ὅτι πολλάκις περιεπάτει εἰς τὸν βασιλικὸν περιβόλον μετὰ τινος νεανίου.

Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ.

Μετὰ τινος νεανίου ; ἂ, ἂ ! ἴσως ὁ Κόμης Φούλγωρ τὴν εἶδε μετὰ τοῦ Κανδίου, ὅστις εἶναι παιδίον δεκαοκτῶ ἢ δεκαενέα ἐτῶν, ἐνῶ ἡ κόρη μου εἶναι δεκαπέντε ἢ δεκαεξί. Καὶ τί πρὸς τοῦτο ; παιδία καὶ τὰ δύο ! Κυνηγοῦν πεταλούδας εἰς τὰς ὄχθας τῶν βράκων, καὶ συναζοῦν χαμοκέρασα εἰς τὰ δάσκη· ἂ, ἂ !

ΟΣΚΑΡ.

Καὶ τὸν λέγετε Κάνδιον ;

Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ.

Κάνδιον, μάλιστα. Εἶναι υἱὸς τοξότου ὅστις μοῦ ἔσωσέ ποτε τὴν ζωὴν, καὶ τὸν ἀνατρέφω εἰς τὰ ἀνάκτορά μου δι' εὐγνωμοσύνην.

ΟΣΚΑΡ.

Καὶ δὲν εἶναι οὔτε ἱππότης ! εἰς τὴν πίστιν μου, δὲν ἔπρεπε οὔτε κἂν νὰ ἐρωτῶ περὶ αὐτοῦ· ἄλλως τε ὁ κόμης Φούλγωρ μοι τὴ εἶπε· τί εἶναι αὐτός ; τίποτε, ἀκριβῶς τίποτε. Τί δὲ εἶμαι ἐγὼ ; τὸ πᾶν, ἀληθῶς τὸ πᾶν !

ΤΟΠΑΖΗΣ, ἱππεύων κλάδον ψάλλει

Ἐνα λουλούδι, ὅπου κυρτὸ τὸν ἥλιο ἀκολουθοῦσε,

— ἥλιος ἐλέγονταν καὶ αὐτὸ —

Εἰς ἕνα κῆπο φουντωτὸ

Τριανταφυλλιά ἀγαποῦσε.

Ἐλα νὰ γίνωμε τὰ δυὸ, ζευγάρι ταιριασμένον,

Ἐλα τριανταφυλλιά χρυσοῦ,

Γιατί εἶσαι μυρωδάτη ἐσὺ,

Κ' ἐγὼ καμαρωμένον.

Σώπα, λουλουδι άμύριστο, λουλουδι χωρίς χάρη,
Ένα άηδονάκι του μιλά:
Τό ρόδον, που μουσχοβολά,
Δέν μοιάζει στο χορτάρι;
Τό ρόδον που μουσχοβολά, τό ρόδον που μυρόνει
Της νιās τά στήθη τάπαλά,
Της πανδριμμένης τά μαλλιά,
Της χήρας τό σινδόνι.

ΟΣΚΑΡ.

Δέν καταλαμβάνω, και όμως είμαι πολύ άνή
συχος. (εξέρχονται).

ΣΚΗΝΗ Β.

Τό άναπαντήριον της βασιλόπαιδος, Ροσμίνδης.

ΡΟΣΜΙΝΔΗ, ΚΑΝΕΛΛΑ.

ΚΑΝΕΛΛΑ.

Ω τί ώραϊα τριαντάφυλλα!

ΡΟΣΜΙΝΔΗ.

Όσκαρ, ό Μέγας Δουξ, μοι τά έχάρισε.

ΚΑΝΕΛΛΑ.

Και οι άδάμαντες και αι ταινίαι και οι σταυροι
και τά μυρωδικά; Ό ήγεμόνιαις Όσκαρ πρέπει
λοιπόν νά ήναι πολύ πλούσιος.

ΡΟΣΜΙΝΔΗ.

Άκούς εκεί!

ΚΑΝΕΛΛΑ.

Δοκιμάζετε αυτό τό τριανταφυλλί φόρεμα και
τήν βελουδένιαν πόλκαν, τήν κυανήν, ή θέλετε
καλλίτερα τό χρυσοκεντημένον, με τό ώραϊον έπι-
νώτιον;

ΡΟΣΜΙΝΔΗ.

Άγαπώ καλλίτερον αυτήν τήν άνθοδέσμην.

ΚΑΝΕΛΛΑ.

Και όμως πρέπει νά ένδυθητε διά τόν γάμον.

ΡΟΣΜΙΝΔΗ.

Ένδυσόν με . . . Ό Κάνδιος δέν άφησεν αυτήν
τήν άνθοδέσμην εις τό παράθρόν μου;

ΚΑΝΕΛΛΑ.

Και τί προς τούτο; ό καλός σου Κάνδιος δέν
είναι καλός δι' άλλο, ή νά αναστενάξη, και νά
συλλέγη . . . . . Άφετέ με νά σās βάλω αυτό
τό περιδέριον.

ΡΟΣΜΙΝΔΗ, μαδοῦσα τά φύλλα του άνθους της άν-
θοδέσμης.

Με άγαπά, δέν με άγαπά· με άγαπά, δέν με
άγαπά . . . ω με άγαπα πολύ περιπαθηστάτα . .
εγώ δε δέν πρέπει επίσης γά τόν άγαπώ;

ΗΧΩ.

Ό κα. . . .

ΡΟΣΜΙΝΔΗ, εγχειρομένη μετά ζωηρότητας.

Τό κεφαλόδεσμον τούτο μου πνίγει τήν άναπνο-
ήν . . . υπάγωμεν νά παίξωμεν τό τόπι.

(εξέρχονται).

ΣΚΗΝΗ Γ.

Λειβάδιον, ό Τοπάζης κάθεται εις τό χορτόν.

ΡΟΣΜΙΝΔΗ, ΚΑΝΕΛΛΑ, ΤΟΠΑΖΗΣ.

ΚΑΝΕΛΛΑ.

Νά ό φίλος μας ό Τοπάζης! τί κάμνεις αυτού,
Τοπάζη;

ΤΟΠΑΖΗΣ.

Σκέπτομαι.

ΚΑΝΕΛΛΑ.

Και διατί;

ΤΟΠΑΖΗΣ.

Διότι είμαι τρελλός.

ΚΑΝΕΛΛΑ.

Καλλίτερα θά έκαμνες νά παίξης μαζύ μας τό
τόπι.

ΤΟΠΑΖΗΣ.

Έάν ήμουν έρωτευμένος, οι όφθαλμοί σου θά ά-
ναπτον τήν καρδίαν μου, άλλ' είμαι μελαγχολικός,
κάλλιον προτιμώ νά κλαίω, τούτο είναι ευθυμώ-
τερον.

ΡΟΣΜΙΝΔΗ.

Και διατί κλαίεις;

ΤΟΠΑΖΗΣ.

Διότι φίλος μου τις μοι διηγήθη μίαν ιστορίαν·
θέλετε νά σās τήν μάθω;

ΡΟΣΜΙΝΔΗ.

Ειπέ την,

ΤΟΠΑΖΗΣ.

Εις τούτο τό λειβάδιον, εις τόν τόπον τούτον
όπου κάθημαι, ήτον μίαν φοράν, εις κρίνος λευκός,
ώς χιών, νωπός ως δρόσος, ευώδης ως μειδίαμα,
και τά έα, αι πασχάλιαι και αι άνεμώναι έχυον
τάς γλυκειάς άναθυμιάσεις των μέχρις αυτού, και
εθαύμαζον τά κάλλη του κρυπτόμενα εις τό χορ-
τόν. Ωραία τις χρυσαλις ήγάπα τόν κρίνον, και
πάσαν αυγήν επέτα πλησίον των στυλπνοτάτων πε-
τάλων του, τόν έψαυε διά της άκρας της πτέρυ-
γος, και τή ώμίλει ταπεινά, διά της μυστηριώ-
δους γλώσσης, ήν τά άνθη εδιδάχθησαν από τας
νρηίδας. Δέν ζω ή μόνον διά σε, τή έλεγε τό
κάλλος σου είναι ή έλπίς και ή παρηγορία μου, ή
αθωότης σου είναι ή άγαλλίασίς μου, ψυχή μου εί-
ναι τό άρωμά σου. Έάν σε χάσω, άποθνήσκω.

ΚΑΝΕΛΛΑ.

Ταυτά λέγουν όλοι οι έρωτευμένοι.

ΤΟΠΑΖΗΣ,

Τὸ γνωρίζεις, διότι πολλοὶ σοὶ τὸ εἶπον, δὲν τὸ πιστεύεις, διότι κάνεις δὲν ἀπέθανε.

ΡΟΣΜΙΝΔΗ.

Σιωπή, Κανέλλα· Τοπάτζη, ἀκολούθει τὸ διήγημά σου.

ΤΟΠΑΖΗΣ.

Ὁ δὲ κρῖνος ἤκουε τὴν χρυσαλίδα καὶ ἔχαμογέλα ἐν τῇ σεμνῇ καλλονῇ του καὶ ὅτε ἤρχετο τὸ ἐσπέρας, αἱ τελευταῖαι ἀκτίνες ἐφώτιζον τοὺς δύο περικαλλεῖς ἐραστὰς, κλινομένους πρὸς ἀλλήλους. Καὶ τὰ πτηνὰ τοῦ οὐρανοῦ, τῶν λειβαδίων τὰ ἀνθη, τὰ ἔντομα τοῦ ῥύγκου, τῆς νυκτὸς ἡ ἀστροφεγγιά, ὅλα τοῦ δημιουργοῦ τὰ ἐρασιμώτερα πλάσματα, τοὺς ἡγάπων. Συμφυρά! πασα αὕτη ἡ εὐδαιμονία ἐπέταξεν ὡς ἡ χελιδὼν τὸ φθινόπωρον ἰδοὺ τί μένει ἀπὸ τὴν χρυσαλίδα.

(Ὁ Κάνδιος κύπτει καὶ συνάγει μεταξὺ τῶν χόρτων μίαν πτέρυγα χρυσαλίδος, ἐσχισμένην καὶ κηλιδωθεῖσαν· τὴν δεικνύει δὲ εἰς τὴν Ροσμίνδην.)

ΡΟΣΜΙΝΔΗ, κινηθεῖσα εἰς οἶκτον.

Πῶς; ἀπέθανε!

ΤΟΠΑΖΗΣ.

Ὡ ναί, ἀπέθανεν! ὁ φίλος μου μοὶ εἶπεν ὅτι ἡ χρυσαλὶς αὐτοχειριάσθη σήμερον, διότι ἐλθοῦσα εἰς τὸ λειβάδιον δὲν ἦρε τὸν κρῖνον.

ΡΟΣΜΙΝΔΗ.

Καὶ ὁ κρῖνος τί ἔγεινε;

ΤΟΠΑΖΗΣ,

Ὁ πρίγκιψ Ὁσκάρ τὸν ἔκοψεν ἵνα στολίσῃ τὸ στήθος του.

(ἐξέρχονται.)

ΣΚΗΝΗ Δ'.

Λευκακάρθη δασεῖα εἰς τὴν ὄχθην ῥύακος, ἐν μέσῳ δάσους πυκνοῦ.

Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ, ΚΑΝΔΙΟΣ.

ΚΑΝΔΙΟΣ, ῥίπτει ἀνθη εἰς τὸ ρεῦμα τοῦ ὕδατος.

Ἐμαθα τὴν ἱστορίαν βασιλόπαιδος ἧτις ἐκκλεῖτο Ὠφέλεια, καὶ ἔμαδοῦσε τὰ φύλλα τῆς ἀνοδόμενης τῆς, καὶ τὰ ἔρριπτεν εἰς τὸ ρεῦμα. Πρὸ μιᾶς ὥρας πράττω καὶ ἐγὼ τὸ ἴδιον, ἀγνοῶν διατί· καὶ ὅμως καλλίτερον, ἀντὶ τῶν ἀνθῶν τούτων. νὰ ρίψω τὴν ζωὴν μου εἰς τὰ ὕδατα. Τὰ δάκρυά μου χύνονται ἀργὰ, καὶ τὸ ρυάκιον τὸ συναποφέρει μετὰ τῶν ἀρωμάτων τοῦ λειβαδίου. Τρελλὸς ὅπου εἶμαι! τίς εἶμαι ἐγὼ; ψυχοπαῖδι τοῦ βασιλέως· καὶ τίς εἶναι αὐτός; Μέγας δούξ, Ἄ, ἐνθυμοῦμαι τὴν ἡμέραν, καθ' ἣν ἡ βασιλόποις Ῥοσμίνδην ἐκοιμήθη ἐπὶ τῆς καρδίας μου· ὁ ζέφυρος ἔχυνεν εἰς τὸ μέτωπόν μου τὴν ξανθὴν κόμην τῆς· ἡ ἡώραία, ἡ περικαλλὴς κόμη τῆς! πῶς ἐγλύκυνε τὰ χεῖλη μου!

* Ἀχ καιρὸς ὅπου πέρασε, καὶ τώρα στενάζω καὶ κλαίω!

(*Ἀκούεται μέγας θόρυβος εἰς τὸ δάσος, κραυγαὶ κυνηγῶν, ὑλακαὶ σκύλλων, διασαλπισμοὶ οἱ κυνηγοῦντες διαβατρουσί, ὡς ἡ ἀνεμοζάλη, μεταξὺ τῶν δένδρων.*)

Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ, καταδιωκόμενος ὑπὸ ἀγριοχοίρου.
Βοηθῆτέ με! Βοηθῆτέ με!

ΚΑΝΔΙΟΣ.

Ὁ βασιλεὺς πεζὸς καὶ ἀηπλός! τὸν ἵππον του ἐφόνευσεν ἀναμφιβόλως ὁ ἀγριοχοῖρος.

(*Λαμβάνει τὸ τόξον του, σημαδεύει τὸν ἀγριοχοῖρον καὶ τὸν φορεῖε διὰ βέλους.*)

Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ.

Ἐφόνευσαν τὸ θηρίον! . . . ὠραῖον τὸ κτύπημα!

ΟΣΚΑΡ, ὅστις ἀπὸ φόβου εἶχε ἀναβῆ εἰς δένδρον, καταβαίνει καὶ λαμβάνει τὸ βέλος ἀπὸ τὴν κεφαλὴν τοῦ ἀγριοχοίρου.

Ἄεν εἶναι κάνεις! ἀξιόλογα! ἐγὼ λαμβάνω τὸ βέλος.

ΣΚΗΝΗ Ε'.

Τὸ δάσος. Οἱ κυνηγοὶ περιστοιχοῦντες τὸν βασιλέα.

Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ, ΟΣΚΑΡ.

ΒΑΣΙΛΕΥΣ.

Ἦτο πλέον καιρὸς, κύριοι! τὸ μανιώδες θηρίον μὲ ἐφθανεν ἤδη, ἀλλὰ βέλος διεπέρασε τὸν ὀφθαλμόν του καὶ τὸν ἐγκέφαλον ἅμα, λαμπρὸν τὸ κτύπημα, κύριοι! ὅστις ἔρριψε τὸ βέλος δικαιούται νὰ ζητήσῃ ἀμοιβὴν βασιλικωτάτην· ἄς φανερωθῇ!

ΟΣΚΑΡ.

Ἐγὼ ἤμην, βασιλεῦ.

Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ

Ἐμεῖς, κύριε Δούξ;

ΟΣΚΑΡ.

Ἐβρισκόμενος εἰς τὸ δάσος εἶδα διαβλίνοντα τὸν ἀγριοχοῖρον, ἔτεινα τὸ τόξον, καὶ τὸ θηρίον ἔπεσε νεκρὸν. Ἴδέτε, οὐδεὶς κυνηγὸς ἔχει βέλη ὡς τὸ βέλος μου· ἦτο τὸ τελευταῖόν μου.

Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ.

Σὰς ὑπεσχέθην τὴν κόρην μου, ὅτι πολυτιμότερον εἶχον· μετὰ τὸν θάνατόν μου, κληρονομεῖτε καὶ τὸ βασίλειον. Ἄς ἐπιστρέψωμεν, κύριοι.

ΟΣΚΑΡ, κατ' ἰδίαν.

Ὅθ' εἰπῶ εἰς τὸν κόμητα Φούλγωρ νὰ εὐρῆ τὸν δασοφύλακα, ὅστις ἔρριψε τὸ βέλος, ἵνα τῷ ὑποσχεθῇ χίλια φλωρία, ἀν σιωπήσῃ, καὶ χιλίους μαστιγισμοὺς ἀν ὀμιλήσῃ. Ὁ παλαιάνθρωπος θὰ ἐκλέξῃ τὸ συμφερότερον.

ΣΚΗΝΗ ΣΤ'.

Δῶμα ἐπὶ τοῦ πύργου, περικυκλούμενον ἀπὸ

πορτοκαλέας. Ἡ Ῥοσμίνδη καὶ ἡ Καρέλλα περιπατοῦσι.

ΡΟΣΜΙΝΔΗ, ὁ κόμης ΦΟΥΛΓΩΡ, ΚΑΝΔΙΟΣ, ΚΑΝΕΛΛΑ, ΤΟΠΑΖΗΣ.

ΚΑΝΕΛΛΑ.

Ἀκούετε τὴν καλλίστην τῶν ὀργάνων ἀρμονίαν; Ὁραία μουσική!

ΡΟΣΜΙΝΔΗ.

Ἀγαπῶ καλλίτερον τὸ κελάδημα τῆς ἀηδόνης εἰς τὸ δάσος.

ΚΑΝΕΛΛΑ.

Ὅταν θὰ κάθησθε εἰς τὸν θρόνον, ὦ πόσον θὰ ἦσθε εὐδαίμων! Ἐὰν ἦμην βασίλισσα, ἤθελα περιπατεῖ με τὸ στέμμα εἰς τὴν κεφαλὴν, με τὸ σκῆπτρον εἰς τὰς χεῖρας, καὶ με ἐν μεγάλῳ καὶ χρυσοῦν ἐπανωφόριον εἰς τὴν πλάτην.

ΡΟΣΜΙΝΔΗ.

Εἶπες, εὐδαίμων; ἡ εὐδαιμονία εἶναι ὀλίγον μακρὰν μου.

ΚΑΝΕΛΛΑ.

Πῶς;

ΤΟΠΑΖΗΣ.

Ἐν νυκτοπούλι εἶναι πρόσκομμα εἰς τὴν εὐδαιμονίαν σας.

Ὁ κόμης ΦΟΥΛΓΩΡ ἐμβαίνει ἀπὸ ἓν μέρος τοῦ δώματος, ἐνῶ ὁ Κανδιος εἰσέρχεται ἀπὸ ἄλλο.

ΤΟΠΑΖΗΣ.

Ὡ θαῦμα! τὴν αὐτὴν ὥραν ἐπιφαίνεται ἡ αὐγὴ καὶ τὸ ἑσπέρας!

Ο ΚΟΜΗΣ ΦΟΥΛΓΩΡ.

Κυρία, ὁ Μέγας Λουξ Ὁσκάρ, ὁ αὐθέντης μου, σας παρακαλεῖ νὰ δεχθῆτε τοὺς ἀδάμαντας τούτους. Οὐδέποτε λίθοι πολυτιμότεροι ἐστόλισαν, ἐν ἡμέρᾳ γάμου, τὰ στήθη βασιλίσσης.

ΚΑΝΔΙΟΣ.

Κυρία συνέλαξα τὴν δέσμη τούτην τῶν ἴω εἰς τὸ πυκνότερον δάσος· ἀνθρώπου ὀφθαλμὸς δὲν τὰ εἶγεν ἰδῆ, ἀνοιξαν ἐνῶ ἡ αὐγὴ ἔχαμογέλα, καὶ ἡ δρόσος τὰ ἐκόσμησε με τοὺς μαργαρίτας της. Ἐὰν τὸ χρῶμά των εἶναι θλιβερόν ὡς ἡ ψυχὴ μου, τὸ ἄρωμά των εἶναι ἀγνὸν ὡς ἡ μνήμη μου.

ΤΟΠΑΖΗΣ.

Ἐπειδὴ εἶναι σήμερον ἡμέρα δώρων· θὰ προσφέρω καὶ ἐγὼ ἓν.

ΚΑΝΕΛΛΑ.

ἔχεις καὶ σὺ νὰ χαρίσης;

ΤΟΠΑΖΗΣ.

Ἀχάριστε! δὲν σοὶ ἐδάνεισα τὰ ἡμισυ τῆς γλώσσης μου; Ἀποῦ ἤλθες σὺ εἰς τὸν πύργον, ἐγὼ δὲν ὁμιλῶ πλέον. (πρὸς τὴν βασίλοπιδα.) Κυρία, εἶδον τὴν φαρέτραν τούτην κρυμμένην εἰς θάμνον.

τῆς ἐλλείπει ἐν θέλος, καὶ εἰς τὸ θέλος ἐξαρτάται· δακτυλίδιον. Ζητήσετέ τὴν ἀπὸ τὸν πατέρα σας

ΡΟΣΜΙΕΔΗ.

Εὐχαριστῶ, Τοπάζη· γνωρίζω ὅτι ὁμιλεῖς ὡς τρελλὸς, ἀλλὰ σκέπτεσαι ὡς φίλος. Κύριε κόμην, ἡ βασίλοπις λαμβάνει τοὺς ἀδάμαντας, ἀλλ' ἡ Ῥοσμίνδη δέχεται τὴν δέσμη τῶν ἴω.

(Καὶ λαμβάνουσα τοὺς ἀδάμαντας καὶ τὰ ἴα, ἀφίνει μὲν ἐκείνους νὰ πέσωσι, ἐκράτησε δὲ τὰ ἄνθη.)

Ἡ Ῥοσμίνδη ἐξέρχεται μετὰ τῆς Καρέλλας.

Ο ΚΟΜΗΣ ΦΟΥΛΓΩΡ.

Πιστεύω, μὰ τὸν θεόν, ὅτι ἡ βασίλοπις ἀφῆσε τοὺς ἀδάμαντας νὰ πέσωσιν εἰς τὴν γῆν. Ἐὰν σὺ, ὠραῖον ψυχοπαῖδι, δὲν ἤρχεσο μετὰ τὰ ἄνθη σου τὰ θεοκατάρτα, τὸ δῶρον τοῦ κυρίου μου δὲν ἤθελεν ὑποφέρει τοιαύτην περιφρόνησιν. Γρήγορα, συναξὸν τοὺς ἀδάμαντας καὶ φέρε τους εἰς τὴν βασίλοπιδα.

ΚΑΝΔΙΟΣ, μὲ ὑπερηφάνειαν.

Δεν εἶμαι μαθημένος νὰ κύπτω.

Ο ΚΟΜΗΣ ΦΟΥΛΓΩΡ.

Λοιπὸν ἐναντιόνησαι;

ΚΑΝΔΙΟΣ.

Ὅχι, ἀλλ' ἀποποιούμαι.

Ο ΚΟΜΗΣ ΦΟΥΛΓΩΡ.

Ψυχοπαῖδι, θὰ σὲ τιμωρήσω.

ΚΑΝΔΙΟΣ.

Ὁραῖε κόμην, ὑπάρχει εἰς τὸν περιβόλον ἓν μέρος ἀπόκεντρον, ὅπου δύναται τις μετ' ἀνέσεως νὰ τιμωρῇ τοὺς αὐθάδεις, εἴτε ψυχοπαῖδια εἶναι, εἴτε κόμητες.

Ο ΚΟΜΗΣ ΦΟΥΛΓΩΡ.

Μὲ ἐμπαίζεις λοιπὸν, σὺ ὅστις δὲν φθάνεις οὔτε τοὺς ὤμους μου;

ΚΑΝΔΙΟΣ.

Ὁ Δαβὶδ, κύριε, ἐφόνησε τὸν Γολιάθ.

Ο ΚΟΜΗΣ ΦΟΥΛΓΩΡ.

Ἐλα λοιπὸν νὰ δοκιμάσης τὴν κοπὴν τῆς σπάθης μου.

ΤΟΠΑΖΗΣ,

Μὴ τρέχετε τόσο! Αὐλικὸς ὅστις μονομαχεῖ με ἐρωτευμένον, δὲν πρέπει νὰ ἔχη ἄλλον μάρτυρα παρὰ ἓνα τρελλόν.

ΣΚΗΝΗ Ζ'.

Ἐν μέρος τοῦ περιβόλου.
εἰσέρχεται ὁ κόμης ΦΟΥΛΓΩΡ, ὁ ΚΑΝΔΙΟΣ καὶ ὁ ΤΟΠΑΖΗΣ.

Ο ΚΟΜΗΣ ΦΟΥΛΓΩΡ.

Πλήν αδύνατον είναι τὸ ξίφος σου.

ΚΑΝΔΙΟΣ.

Ἡ χεὶρ εἶναι δυνατή.

ΤΟΠΑΖΗΣ, ἀνψῶν ἕνα κλάδον λεπτοκαρβου.

Εἶμαι ὁ δικαστὴς τῆς μάχης· ἐμπρός, κύριοι!
(σταυρόνουσι τὰ ξίφη καὶ κτυπῶνται).

ΤΟΠΑΖΗΣ.

Τὸν αὐλικὸν κτυπᾷ ἐριστευμένος! εὖγε καλὸν, ψυχοπαίδι!

Ο ΚΟΜΗΣ ΦΟΥΛΓΩΡ.

Ἀποθνήσκω!

(Πίπτει εἰς τὸ χόρτον).

ΚΑΝΔΙΟΣ.

Καλὸν μου ξίφος! διατὶ δὲν φθάνεις καὶ εἰς τὴν καρδίαν τοῦ Ὄσκαρ;

ΤΟΠΑΖΗΣ.

Ἄπᾶ! εἶναι κοντὸν, τὸ βέλος φθάνει μακρύτερα.

Ο ΚΟΜΗΣ ΦΟΥΛΓΩΡ.

Βοηθεῖτέ με!

ΤΟΠΑΖΗΣ.

Αὐθέντα, ἰδοὺ ὠραία σπαθιὰ ἧτις ἐτρόπησε τὸ πλούσιον φέρεμά σου. (Πρὸς δύο κηπουροὺς ἐκείθεν διαβαίνοντας.) Αἴ! ἐλάτε ἐδῶ! φέρετε τὸν κόμητα Φούλγωρ εἰς τὸν αὐθέντην του.

Ο ΚΟΜΗΣ ΦΟΥΛΓΩΡ ἐπὶ ξύλων.

Ἄη, ἄοι! προσοχή, θὰ μὲ ρίψετε κάτω.

ΚΑΝΔΙΟΣ.

Προσέξατε, φίλοι μου, οἱ αὐλικοεῖναι εὐθραυστοί.

ΣΚΗΝΗ Η'.

Ἡ μεγάλη τοῦ πύργου αἰθουσα. Πᾶσα ἡ αὐλικὴ θεραπεία περὶ τὸν βασιλέα, φοροῦντα τὸ στέμμα. Ἰππῶται πολλοὶ καὶ κυρίαὶ τῆς τιμῆς.

Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ, ΟΣΚΑΡ, ΡΟΣΜΙΝΔΗ, ΚΑΝΕΛΑ.

ΛΑ, ΤΟΠΑΖΗΣ.

Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ.

Καλὲ, τί με λέγεις, ἐν ψυχοπαίδι ἐτόλμησε νὰ πληγώσῃ τὸν κόμητα Φούλγωρ, φίλον μας;

ΟΣΚΑΡ.

Ἐν μικρὸν ψυχοπαίδι, νὰ νικήσῃ ἕνα μέγαν ἱππότην; αὐθάδεια!

ΤΟΠΑΖΗΣ.

Ἰδοὺ αὐθάδεια οὐχὶ τοσοῦτον ἀνεπιτηδεῖα.

Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ.

Συλλάβετε τὸν Κάνδιον, θέλω νὰ τὸν ἐξετάσω πρὶν διατάξω νὰ κρεμασθῇ.

ΤΟΠΑΖΗΣ.

Καλὸν σύστημα· εἶμαι βέβαιος ὅτι εἰς τὸ Μέγα Δουκάτον τοῦ Μεγάλου Δουκὸς Ὄσκαρ, κρεμοῦν πρὶν ἐξετάσων.

ΟΣΚΑΡ.

Μὰ τὴν τιμὴν μου, ὁ τρελλὸς λέγει τὴν ἀλήθειαν.

ΚΑΝΕΛΛΑ τρέχουσα.

Βασιλεῦ, βασιλεῦ! μεγάλη συμφορὰ ἐπίκειται εἰς τὴν μεγαλειότητά σας.

Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ.

Τί εἶναι;

ΚΑΝΕΛΛΑ.

Ἡ βασιλόπαις Ροσμίνδη θέλει νὰ ἀποθάνῃ τῆς πείνης. Ἀπὸ τὴν αὐγὴν δὲν ἔβαλεν οὔτε ψυχα εἰς τὸ στόμα τῆς.

Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ.

Θεέ μεγαλοδύναμε!

ΚΑΝΕΛΛΑ.

Λέγει πρὸς τοῦτοις ὅτι θὰ τραβηχθῇ εἰς κανὲν μοναστήριον, πυθούσα νὰ ἀπαιρώσῃ τὴν ζωὴν τῆς εἰς τὸν γλυκύτατον σωτήρα τοῦ κόσμου Ἰησοῦν.

ΤΟΠΑΖΗΣ.

Λέγει τὸν Ἰησοῦν, ἀλλ' ἐννοεῖ τὸν Κάνδιον.

Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ.

Τί λέγει αὐτός;

ΡΟΣΜΙΝΔΗ, φοροῦσα ὀλη πένθιμα.

Τὴν ἀληθειαν, πάτερ μου!

ΟΣΚΑΡ.

Ἀδύνατον.

ΡΟΣΜΙΝΔΗ.

Μοὶ παρήγγειλαν νὰ σὲ δώσω τσούτην τὴν φάρμακον, πάτερ μου· λείπει ἐν βέλος... ,

Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ.

Ἰδοὺ τὸ ἐλλεῖπον! αὐτὸ μεῦ ἔσωσε τὴν ζωὴν.

ΤΟΠΑΖΗΣ.

Τὸ βέλος εἶναι τοῦ Κανδίου, αὐτοῦ εἶναι καὶ τὸ τόξον.

(Στρατιῶται φέρουσι τὸν Κάνδιον ἀλυσόδετον.)

Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ.

Χρεωστῶ νὰ σὲ ἀνταμείψω· πλησίασον.

ΡΟΣΜΙΝΔΗ.

Ἐὰν θέλετε, πάτερ μου, νὰ τραβηχθῶ εἰς μοναστήριον, εἰπέτε το.

Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ.

Θέλω νὰ συντρέψῃ; τὰ δεσμὰ τοῦ ψυχοπαίδιου μου, ἵνα τὸν δέσῃς με ἄλλου εἶδους δεσμὰ. Φέρε, κόρη μου, τὸ δακτυλίδιον σου.

ΡΟΣΜΙΝΔΗ.

Ἦ πάτερ, πάτερ μου!

(Γονατίζει καὶ φιλεῖ τὴν χεῖρά του.)

ΣΚΗΝΗ Θ'.

Μέρος τοῦ δάσους ὅπου φαίνεται ὁ δρόμος. Ὁ ἡγεμὼν Ὄσκαρ καὶ ὁ κόμης Φούλγωρ διαβαίνουν ἐκεῖθεν ἔφιπποι.

ΟΣΚΑΡ, Ο ΚΟΜΗΣ ΦΟΥΔΓΩΡ. ΤΟΠΑΖΗΣ

Ἀπίστευτον, μὰ τὸν Θεόν! ἐννοεῖς τίποτε, κόμη;

Ο ΚΟΜΗΣ ΦΟΥΔΓΩΡ

Τοῦτο εἶναι θαύμα! τὸ ψυχοπαίδε τοῦ βασιλέως
νὰ σὰς νικήσῃ; Ἡ βασιλοπαῖς ἐτρέλλαθη.

ΟΣΚΑΡ.

Ἄν ἦτο τοῦλάχιστο παρώνος ἡ κόμης

ΤΟΠΑΖΗΣ. διαβαίνων ἀντικρῶ, τραγωδία.

Σώπα λουλούδι ἀμέριστο, λουλούδι χωρίς χάρη,

Ἐνα ἀιδονάκι τοῦ μιᾶ

Τὸ ρόδον ποῦ μωσχοβολᾷ,

Δὲν μοιάζει στὸ χορτάρι.

Μετάφρασις Γ. Χ. Ζ.

Τοῦ ᾄσματος ἡ μετάφρασις δὲν εἶναι πιστὴ.